

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

pri informácii, že nás svojou návštevou poctí Benátska komisia, som si spomenul na výňatok z denníka partizánskej skupiny Oklahoma – stred (autor Ján Snopko): „Konečne prišiel výsadok z Moskvy, ktorý bol ohlásený už vlani. Privítali sme ich chlebom, soľou, vodkou, šunkou a pivom a oni nám za to dali prihlášky do strany.“

Skutočnosť, že sa ministerka spravodlivosti (naša kolegynja s pozastaveným výkonom advokácie) obráti s otázkou odňatia disciplinárnej právomoci SAK na Benátsku komisiu, bola totiž z jej strany neoficiálne naznačená už koncom minulého roka. Nadácia Zastavme korupciu to vo februárovom článku považovala za hotovú vec a tvrdila, že ministerka sa na Benátsku komisiu už obrátila. Avšak komore vtedy nebolo zrejmé či vôbec a ak áno, s akou konkrétnou otázkou. V tom čase sme vychádzali iba z oficiálneho tvrdenia ministerstva, že disciplinárna právomoc SAK nebude pripravovanou právnou úpravou nového disciplinárneho poriadku na Najvyššom správnom súde dotknutá. Takto som to v dobrej viere uviedol aj v správe o činnosti disciplinárnej komisie za jej ostatné funkčné obdobie.

Prišiel však máj – lásky čas a SAK bol doručený list pani ministerky, aby sme sa vyjadrili k otázkam, ktorými mieni osloviť Benátsku komisiu. Na naše prekvapenie nešlo už len o otázku disciplinárnej agendy (jej druhého stupňa), ale aj o možnosť existencie viacerých advokátskych komôr na Slovensku (iba pripomínam, že najskôr sa vládna moc minulý rok snažila cez „podnikateľské kilečko“ presadiť dobrovoľné členstvo v profesijných komorách). V čase, keď sa u nás cez prizmu boja proti pandémie a korupcii robí z ústavného rámca demokracie, legislatívneho procesu, či individuálnych práv občanov trhací kalendár, môžu predmetné otázky zvonku pôsobiť ako otázky najdemokratickejšieho štátu sveta, ktorý vajatá už iba nad tým, či k dokonalosti jeho demokracie je potrebný presun druhého stupňa trestania advokátov zo samosprávnej komory na súd a možnosť existencie viacerých advokátskych komôr (rozumej komôr združujúcich advokátov prvej alebo druhej ligy, podľa tohto, či advokát zastupuje korupčníkov a mafianov alebo nie). Komora uvedenú hru listom jasne odmietla, vedomá si skutočnosti, že ide skôr o odvetnú reakciu na jej verejné vyjadrenia ako o úprimnú snahu meniť veci v advokátskom stave k lepšiemu. Na júrovej konferencii advokátov pani ministerka potvrdila, že sa na Benátsku komisiu skutočne obrátila, čím v médiách úspešne prekryla závery našej konferencie.

Chcem sa pani ministerke ako našej kolegyni za jej uvedené konanie úprimne poďakovať. Ako málokomu sa jej podarilo aspoň čiastočne zjednotiť advokátsky stav, minimálne v otázke intenzívnej potreby obhajoby spoločných záujmov a záujmov našich klientov cez našu stavovskú organizáciu. Zároveň jej patrí vďaka, že nám umožnila obhájiť si svoje postavenie a činnosť osobne pred zástupcami Benátskej komisie (viac na s. 46 – 49), ktorí verím, že pochopili celú túto politickú hru a nedali sa účelovo vťahovať do vecí, ktoré sa konštruktívnym dialógom dajú bez problémov vyriešiť na vnútroštátnej úrovni. Samozrejme, za dialóg nepovažujem konštatovanie, že rozumiem otázke druhej strany a považujem ju za legitímnu a s názorom druhej strany súhlasím iba vtedy, ak je plne v súlade s mojím.

Aj po osobnej diskusii so zástupcami Benátskej komisie som naďalej toho názoru, že odňatie druhého stupňa disciplinárnych konaní komore by otvorilo nožnice možnosti väčšieho politického tlaku na advokátov zo strany štátu a v aktuálnych slovenských podmienkach, kedy je disciplinárne konanie vedené komorou v oboch stupňoch funkčne a efektívne. Nevidím na takúto zmenu žiadny relevantný dôvod. Zároveň otázku plurality advokátskych komôr považujem z pohľadu slovenských historických a geografických reálií za otázku úplne mimo misu.

Na záver iba pripomínam, že ako stav nemôžeme dopustiť, aby boj hoci za dobrú vec (napríklad proti korupcii) narušil zásadu nezávislosti advokácie a jej slobodného výkonu, keďže slobodná a nezávislá advokácia vždy ostane imanentnou súčasťou práva na spravodlivý súdny proces. Bez ohľadu na to, do akého názorového spektra aktuálne patríme, ho totiž raz môžeme potrebovať všetci.

Peter Štrpka
predseda Disciplinárnej komisie SAK